

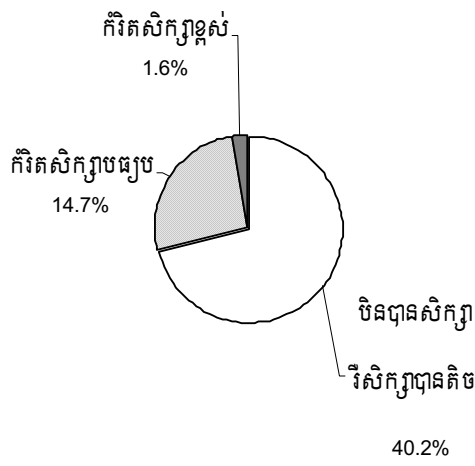

V. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន:

នៅក្នុងការស្ទង់បតិរបស់យើង បានបង្ហាញច្បាស់នូវអ្វីដែលប្រជាជនកម្ពុជានៅចង់ចាំបានច្រើនបំផុតអំពីរបបខ្មែរក្រហម នោះគឺ: ការបង្កត់អាហារ ការសហ្មាប់ ការធ្វើការងារបាក់ក្បាំង ការព្រាត់ប្រាស់គ្រួសារ និងការឈឺចាប់ដោយសារជំងឺផ្សេងៗ ។ អ្នកផ្តល់ការសហ្មាសន៍ភាគច្រើន បានបាត់បង់សហជីវកម្មគ្រួសារពី ប្អូនទៅប្រាំនាក់ ហើយនៅតែមានកំហឹង និងការតូចចិត្ត ពីព្រោះពួកគេនៅមិនឃើញយុត្តិធម៌នៅឡើយ ។

នៅពេលដែលយើងសួរថា តើពួកគេបានដឹងអំពីតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមដែរឬអត់នោះ ប្អូនភាគច្រើននៃអ្នកផ្តល់ការសហ្មាសន៍នៅតែឆ្លើយតបទាំងភ្នាក់ផ្អើលចំពោះសំណួរនេះ ហើយផ្តល់នូវចម្លើយថា “អត់ទេ” ។ ក្នុងចំណោមអ្នកដែលមិនបានដឹងទាំងនោះ ៤០,២% គឺជាអ្នកមិនចេះអាន និងសរសេរអក្សរ ដែលជាចំនួនដ៏ខ្ពស់ គួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើល ។ ផ្ទុយទៅវិញ អ្នកឆ្លើយសំណួរតែ ១៤,៧% ប៉ុណ្ណោះដែលមានកិរិយាសិក្សាបឋម និង ១,៦% នៃអ្នកមានកិរិយាសិក្សាខ្ពស់ មិនបានដឹងអំពីតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម ។ ជាលទ្ធផល កិរិយាសិក្សា មានឥទ្ធិពលលើការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអំពី ការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមយ៉ាងខ្លាំង ។

ការជាប់ទាក់ទងគ្នារវាងកិរិយានៃការសិក្សា និងការយល់ដឹងអំពីសាលាក្តីកាត់ទោសខ្មែរក្រហម

ហេតុនេះហើយ កិរិយាសិក្សា មានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម ។ ដូច្នេះ កម្មវិធីអប់រំ និងពង្រឹងការយល់ដឹង ត្រូវតែគិតពិចារណាអំពីកិរិយាសិក្សាខុសៗគ្នារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងត្រូវបានរៀបចំគំរោងកម្មវិធីឱ្យស្របទៅនឹងតំរូវការរបស់អ្នកដែលទទួលប្រយោជន៍ពីកម្មវិធី ។

អ្នកផ្តល់ការសហ្មាសន៍ភាគច្រើន មិនត្រឹមតែចាត់ទុកនីតិវិធីផ្លូវច្បាប់ផ្លូវការប្រយោជន៍ ជាឱកាសប្រយោជន៍ដើម្បីទទួលបានយុត្តិធម៌ប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែថែមទាំងចាត់ទុកថាជាបណ្តាញប្រយោជន៍ដើម្បីទទួលបានស្ថាប័ននៃការលំបាក ការឈឺចាប់ និងការបាត់បង់ របស់ពួកគេទៀតផង និងជាចម្លើយប្រយោជន៍ដ៏សំណួរដែលទាញឱ្យយើងដឹងថា: “ហេតុអ្វីបានជារឿងរ៉ាវទាំងអស់នេះកើតឡើងបាន?” វាហាក់ដូចជាថា ពួកគេកំពុងរង់ចាំការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមដោយអន្ទះសារយ៉ាងខ្លាំង ។

ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយសំណួរភាគច្រើនលើសលុប (៩៦,៤%) ដែលចង់ឱ្យមានការកាត់ទោស ៩៥,១%ស្នើសុំ ឱ្យមានការជំនុំជំរះជាសាធារណៈ ។ ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃពួកគេថែបទាំងគិតអំពីការរៀបចំការជំនុំជំរះនោះនៅក្នុង ទីសាធារណៈធំៗដូចជា ស្ថាតអូឡាំពិច ឬទីតាំងកណ្តាលវាលធំៗផ្សេងទៀត ដែលពួកគេងាយចូលបាន ។

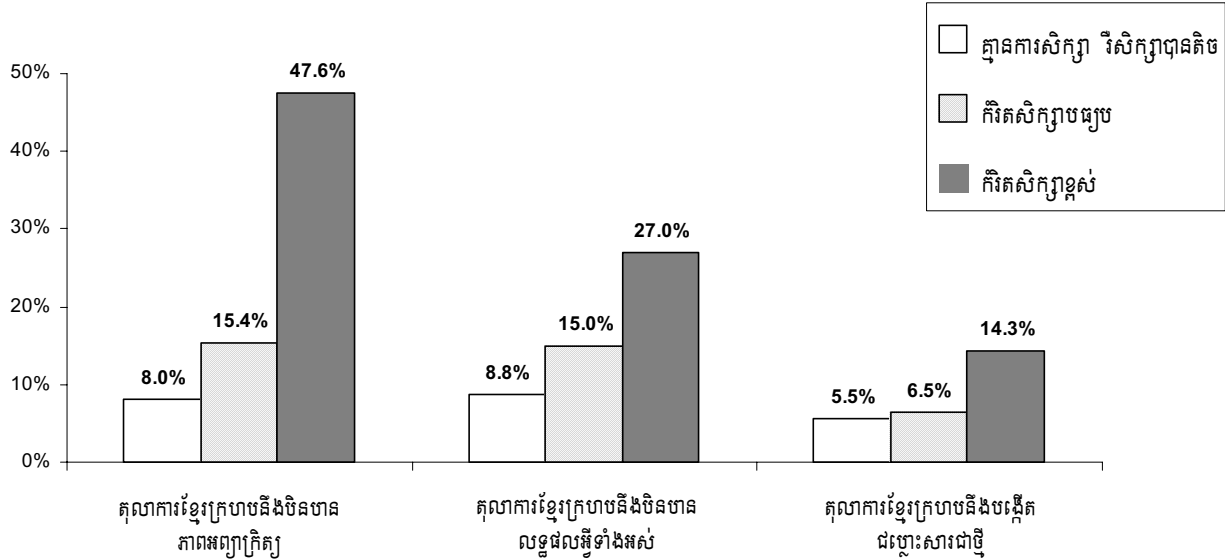
យើងបានរកឃើញថា អាយុ ភេទ និងកំរិតវប្បធម៌របស់អ្នកឆ្លើយសំណួរ មិនមានឥទ្ធិពលច្រើនទៅលើបំណង ប្រាថ្នារបស់ពួកគាត់ដែលចង់បានការកាត់ទោសនោះទេ៖ បុរសរូបចាស់ ក្មេង បុរស និងស្ត្រី អ្នកចេះអក្សរ និង អ្នកមិនចេះអក្សរ សុទ្ធតែប្រាថ្នាចង់បានតុលាការកាត់ទោសពួកខ្មែរក្រហមដូចគ្នា ហើយចង់ដឹងច្រើនថែបទៀតអំពីនីតិវិធី រឿងក្តី និងរចនាសម្ព័ន្ធនៃតុលាការនោះ ។ ពួកគេក៏ចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងផងដែរ លើការសិក្សាឱ្យបានច្រើនទៅលើ ជីវប្រវត្តិផ្ទាល់ខ្លួន និងលក្ខណៈសប្បុរសភាពផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់ទៅក្រុម និងព្រះរាជអាជ្ញា ។

អ្នកឆ្លើយសំណួរ មានបំណងចូលស្តាប់សវនាការតុលាការដោយផ្ទាល់ ឬតាមទូរទស្សន៍ (៤៩,៣%) ឬវិទ្យុ (៧៥,៤%) ។ ៥៦,៦% នៃអ្នកផ្តល់ការសហស្ថានីយរបស់យើងក៏ស្ម័គ្រចិត្តធ្វើជាកសិណសាក្សីចំពោះបុគ្គលិកកាត់ទោស ខ្មែរក្រហម ផងដែរ ។

នៅពេលដែលយើងសួរថា តើពួកគេគិតដូចម្តេចអំពីតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម កំរិតសិក្សាមានផលប៉ះពាល់ យ៉ាងខ្លាំងទៅលើក្តីរំពឹងរបស់ពួកគេ ។

អ្នកផ្តល់ការសហស្ថានីយដែលមានកំរិតសិក្សាខ្ពស់ មិនសូវចាប់អារម្មណ៍អំពីការជឿទុកចិត្តលើតុលាការកាត់ទោស- ខ្មែរក្រហមប៉ុន្មានទេ ហើយមានក្តីរំពឹងលើលទ្ធផលនៃតុលាការនេះតិចជាងអ្នកដែលមិនបានសិក្សា/សិក្សាបានតិច ឬមាន កំរិតសិក្សាបឋម ។ ៤៧,៦% នៃអ្នកឆ្លើយសំណួរដែលមានកំរិតសិក្សាខ្ពស់មិនរំពឹងថាតុលាការនេះ នឹងមិនយុត្តិធម៌ ឬមិនមាន អព្យាក្រឹត្យនោះទេ ។ ២៧,០% គិតថា វានឹងមិនផ្តល់នូវលទ្ធផលច្បាស់លាស់ ហើយ ១៤,៣% ថែបទាំងភ័យខ្លាចថា ការកាត់ទោសនេះនឹងនាំបកនូវភាពចំរូងចំរាស់សារជាថ្មីប្តូរទៀត ។

ការជាប់ទាក់ទងគ្នារវាងកំរិតនៃការសិក្សា និងក្តីរំពឹងទុកចំពោះសាលាក្តីកាត់ទោសខ្មែរក្រហម

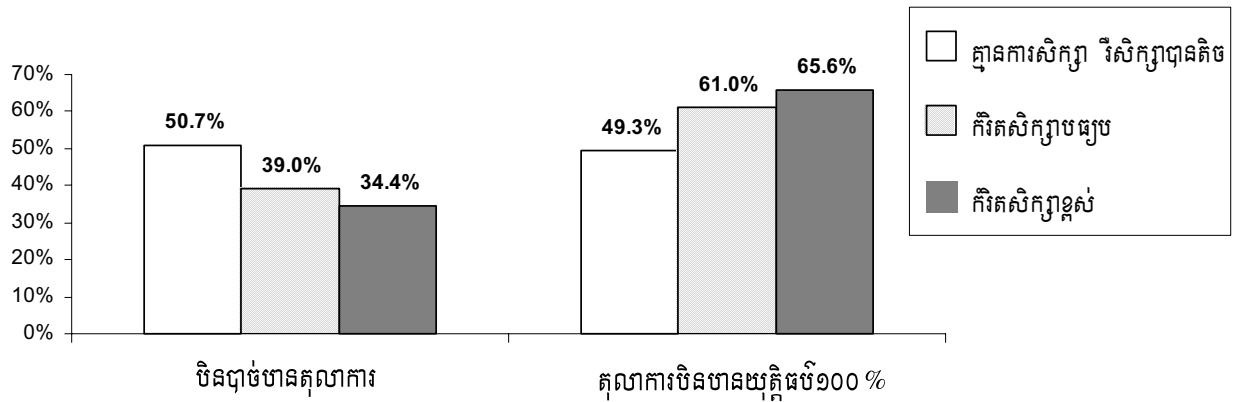
សំគាល់៖ ២១ នៃប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៥៣៦នាក់ (=៣,៩%) មិនបានឆ្លើយឱ្យបានគ្រប់សំណួរនីមួយៗនោះទេ

អ្នកឆ្លើយសំណួរដែលមិនបានរៀន/សិក្សាបានតិច ឬមានកំរិតសិក្សាបឋម មានបន្ទិលសង្ស័យលើតុលាការ កាត់ទោសខ្មែរក្រហមតិចជាងអ្នកដែលមានកំរិតសិក្សាខ្ពស់ ។ មានអ្នកឆ្លើយសំណួរតែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ (៥,៥%) ដែលភ័យបារម្ភចំពោះ ភាពប្រទូសវ័យថ្មី ពីព្រោះពួកគេជឿជាក់ថា ពួកខ្មែរក្រហមបានទទួលបរាជ័យជាស្ថាពរហើយ ។

ដោយគិតដល់បន្ទិលសង្ស័យរបស់អ្នកឆ្លើយសំណួរដែលមានកំរិតសិក្សាខ្ពស់ វាភិតភ័យឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលទៀត ដែល ៦៥,៦% នៅតែចង់ឱ្យមានតុលាការដែលមិនមានយុត្តិធម៌ ១០០% ជាជាងមិនចង់មានតុលាការសោះ ។ ជាក់ស្តែង ចំណាប់អារម្មណ៍របស់ពួកគាត់ទៅលើតុលាការនេះ គឺចង់រៀនសូត្រអំពីរឿងរ៉ាវប្រវត្តិសាស្ត្រច្រើនជាង ការផ្តន្ទាទោស ឧក្រិដ្ឋជន ។ ផ្ទុយទៅវិញ ៥០,៧% នៃអ្នកដែលមិនបានសិក្សា/សិក្សាបានតិច រើសយកជំរើស មិនចង់មាន តុលាការទេ ជាជាងមានតុលាការដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។ ពួកគាត់បានជឿថា តុលាការនឹងដាច់កន្លះ យុត្តិធម៌បកឱ្យពួកគាត់បាន លុះត្រាតែ គោរពតាមគោលការណ៍ណែនាំអន្តរជាតិដ៏មានឥទ្ធិពលមួយ — ពួកគាត់ជាច្រើន ថែមទាំងចង់ឱ្យមានគណៈវិនិច្ឆ័យអន្តរជាតិ ១០០% ទៀតផង ។

ការជាប់ទាក់ទងគ្នារវាងកំរិតនៃការសិក្សា និងក្តីរំពឹងទុកចំពោះសាលាក្តីកាត់ទោសខ្មែរក្រហម

សំគាល់: ៣៨ នៃប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៥៣៦នាក់ (=៧,១%) មិនបានឆ្លើយឱ្យបានគ្រប់សំណួរនីមួយៗនោះទេ

៧៥,៣% នៃអ្នកផ្តល់ការសហស្ថានីយរបស់យើង ចង់ឱ្យមានការកាត់ទោសតែបេដឹកនាំខ្មែរក្រហមកំពូលប៉ុណ្ណោះ។ ៤៣,១% ចង់ឱ្យបង្កើនចំនួនជនជាប់ចោទឱ្យបានច្រើនជាងនេះ ព្រមទាំងចង់ឱ្យមានការកាត់ទោសបេដឹកនាំនយោបាយ និង បេដឹកនាំយោធាជាខ្ពស់ផងដែរ ។ ចំណែកឯ ២៦,៤% ទៀតថែមទាំងចង់ឱ្យមានការចោទប្រកាន់តាំងពីបេដឹកនាំ ជាខ្ពស់រហូតដល់ថ្នាក់តំបន់ទៀតផង ។

វាជាការគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ដែលអ្នកឆ្លើយសំណួរដែលមិនបានសិក្សា/សិក្សាបានតិច ទំនងចង់ឱ្យមានការកាត់ទោស ត្រឹមតែបេដឹកនាំកំពូលប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកគាត់មិនផ្តោតអារម្មណ៍ច្រើនទៅលើការកាត់ទោសឧក្រិដ្ឋជនថ្នាក់ក្រោមឡើយ ។

ផ្ទុយទៅវិញ អ្នកឆ្លើយសំណួរដែលមានកំរិតសិក្សាខ្ពស់ ចង់ឱ្យមានការកាត់ទោសតាំងពីបេដឹកនាំខ្ពស់ រហូតដល់ថ្នាក់តំបន់ ថែមទាំងអ្នកដែលបានចេញបញ្ជាឱ្យស្លាប់បុគ្គលផង ។ ជាភស្តុតាង គឺមានតំរូវការមួយពាក់ព័ន្ធនឹង ការទទួលខុសត្រូវរបស់ឧក្រិដ្ឋជនថ្នាក់តំបន់ ផងដែរ ។

វាជាការគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ដែលត្រូវកត់សំគាល់ថា សូម្បីតែទីលំនៅរបស់អ្នកឆ្លើយសំណួរក៏មានឥទ្ធិពលទៅលើ ទស្សនៈរបស់ពួកគាត់ផងដែរ ។ ប្រជាពលរដ្ឋនៅខេត្តផ្សេងៗ មានការរំពឹងទុក និងកង្វល់ខុសៗគ្នា ។ អ្នកផ្តល់ ការសហស្ថានីនៅតំបន់ជាច្រើនយាល ទំនងជាថង់ឱ្យមានការកាត់ទោសបេដិកនាំខ្មែរក្រហមកំពូលៗ ខុសពីអ្នកផ្តល់ការ សហស្ថានីនៅតំបន់ទីប្រជុំជន ថង់ឱ្យមានការកាត់ទោសទាំងបេដិកនាំកំពូលៗរហូតដល់កំរិតទាប ។ ប៉ុន្តែ ប្រជាពលរដ្ឋ នៅតំបន់ជាច្រើនយាលចំនួន ៣១,៥% ថង់ទាបទារសំណងជំងឺចិត្តដែលជាការដាក់ទោសបន្ថែម ចំពោះអ្នកដែល ជាប់ពិរុទ្ធ ច្រើនជាងប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ទីប្រជុំជនដែលមានត្រឹមតែ ១៧,២% ប៉ុណ្ណោះ ។

ប៉ុន្តែ ២២,១% នៃអ្នកឆ្លើយសំណួរ ថង់បានការសុំខ្មោលទោសដែលធ្វើឡើងដោយឧក្រិដ្ឋជនចំពោះការឈឺចាប់ ពីអតីតកាល ។ ការសុំទោសជាសាធារណៈ ចំពោះអំពើសាហាវយោធាដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយគ្រាន់តែដើម្បី គោរពតាមបញ្ជា ឬដោយគ្រាន់តែបានដឹងអំពីអំពើយោធានោះ និងមិនធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋស្ទើរតែប្តូរភាគបួន ដែលនៅរស់រានមានជីវិតរួចផុតពីរបបនោះ ស្ទើរតែមិនមានឡើយ ។

VI. អនុសាសន៍:

១. ការស្ទាបស្ទង់បតិរបសវិទ្យាស្ថាន គឺជាការសង្កេតលើកទី៨ ដើម្បីសិក្សាពីទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរអំពី តុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើងនៅពេលខាងមុខនេះ ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏នៅមិនទាន់ គ្រប់គ្រាន់ដែរ ។ ការស្ទាបស្ទង់បតិទូទាំងប្រទេស ក៏នៅតែជាតំរូវការប្រយោជន៍ចាំបាច់ ហើយគួរតែត្រូវបានធ្វើឡើងឱ្យ បានបុគ្គលិកកាត់ទោសខ្មែរក្រហមត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីឱ្យការរៀបចំផែនការបង្កើតឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។

២. នៅមានអ្នកឆ្លើយសំណួរចំនួន ២៤,៦% ទៀត ដែលមិនទាន់បានដឹងអំពីតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម ។ ដោយដឹងថា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរភាគច្រើន ទទួលបានព័ត៌មានតាមរយៈវិទ្យុ ឬទូរទស្សន៍ ហើយពុំសូវទទួលបានព័ត៌មាន តាមរយៈកាសែត ឬសៀវភៅនោះទេ ។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គួរចាប់ផ្តើមផ្សព្វផ្សាយ តាមរយៈវិទ្យុ និងទូរទស្សន៍ ដើម្បី បង្កើនការយល់ដឹងអំពីតុលាការនេះដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។ ប្រជាជនដែលរស់នៅតាមតំបន់ជាច្រើនយាល នៅតែមិន ទាន់បានទទួលព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ យើងសូមផ្តល់យោបល់ដល់រដ្ឋាភិបាល ឱ្យបង្កើតនូវ ស្ថានីយវិទ្យុតាមបូលដ្ឋាន នៅទូទាំងប្រទេស ក្នុងបំណងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីប្រធានបទដ៏សំខាន់នោះប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធិភាព ។

៣. វាជាការគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ និងភ្ញាក់ផ្អើលណាស់ ដែលស្រ្តីបានដឹងអំពីតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមនៅពេល ខាងមុខនេះ តិចជាងបុរស ។ ក្នុងចំណោមស្រ្តីសរុប ២៣៧នាក់ ដែលត្រូវបានសហស្ថាន មានតែ ៥៩,៥% ដែល បានដឹងអំពីតុលាការនេះ បើប្រៀបធៀបជាមួយបុរសចំនួន ៨៨,១% ក្នុងចំណោម ២៤៤នាក់ ។ សិទ្ធិរបស់ស្រ្តីក្នុង ការទទួលបានព័ត៌មានមិនទាន់ត្រូវបានពង្រឹងការអនុវត្តនៅឡើយ ។ វិទ្យុ និងបណ្ណាល័យព័ត៌មានស្រ្តីជាក់លាក់ប្រយោជន៍ និង កម្មវិធីពិភាក្សាតាមវិទ្យុសំរាប់ស្រ្តីគួរតែត្រូវបានបង្កើតឡើង ។ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួមឱ្យបានច្រើនក្នុងដំណើរការធ្វើ សេចក្តីសំរេចចិត្តផ្នែកនយោបាយ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគួរបង្កើតកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនលើបញ្ហាសហព័ន្ធនៃយេនឌ័រ ។